

Reactie van Energie-Nederland op Consultatie ETS2

14 juni 2024

Achtergrond

In 2023 gaf het kabinet aan het ETS2 (voor fossiele brandstoffen in de gebouwde omgeving, wegtransport en kleine industrie) zo breed mogelijk in te voeren per 1 januari 2027. Het kabinet wil daarbij de zogenaamde opt-in gebruiken. In de [Kamerbrief klimaat- en energiemaatregelen Voorjaarsnota 2024](#) is aangekondigd welke sectoren onder de ETS2 opt-in vallen. Het besluit over de glastuinbouw is uitgesteld. Zoals in de brief staat: “Het kabinet streeft naar een opt-in om (...) significante problemen rondom uitvoerbaarheid, fraudebestendigheid en handhaafbaarheid van het ETS2 te voorkomen. Daarnaast voorkomt een opt-in uitstel van de bijmengverplichting groen gas én een ongelijk speelveld.”

Energie-Nederland steunt ETS2. Maak de uitvoering echter niet complex en zonder geen sectoren uit

Energie-Nederland steunt de invoering van ETS2 per 1 januari 2027, als extra instrument dat de verduurzaming in de EU en dus ook in Nederland stimuleert. ETS2 is een waardevolle aanvulling op het bestaande ETS1. Door ETS2 valt straks verreweg de meeste uitstoot van broeikasgassen onder één van de twee Europese emissie-handelsystemen.

Energie-Nederland heeft in de afgelopen anderhalf jaar diverse malen overleg gehad met de Nederlandse Emissieautoriteit en ook met EZK over de voorbereidingen op de uitvoering van het ETS2 door leveranciers van aardgas. Daarbij heeft voor Energie-Nederland steeds aangegeven dat de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het ETS2 belangrijk is, in lijn met de overwegingen uit de hierboven genoemde Kamerbrief. Meer specifiek zijn de redenen:

- Een deel van het aardgasverbruik van de glastuinbouwsector valt verplicht onder ETS2.
- Het is belangrijk dat de doelgroepen voor ETS2 en voor de jaarverplichting groen gas, die op 1 januari 2026 in moet gaan, identiek blijven, zoals is vastgelegd in de [Kamerbrief aanpassingen bijmengverplichting groen gas, 9 februari 2024](#). Dat voorkomt dat de uitvoerbaarheid van ETS2 en van de jaarverplichting groen gas onnodig complexer, vatbaarder voor fouten en duurder wordt.
- Bij een opt-out voor de glastuinbouw ('ex ante'), of voor andere sectoren, zouden gasleveranciers per aansluiting voor aardgas onderscheid moeten maken voor welke toepassingen het gas achter de aansluiting ingezet wordt. Daarvoor zijn dan zogenaamde 'contractual arrangements' nodig. Die zijn strenger/omvangrijker dan nu bestaande tuindersverklaringen, die voor ETS2 niet afdoende zijn. Die 'contractual arrangements' leiden dus tot veel extra kosten voor tuinders en voor leveranciers van aardgas. Daarnaast hebben leveranciers van aardgas geen goede mogelijkheden om nader onderzoek te doen bij twijfel over de aangeleverde informatie. Zij hebben immers geen opsporingsbevoegdheden. Om die redenen is Energie-Nederland er nadrukkelijk voorstander van om geen uitzonderingen in de doelgroepen van ETS2 te hebben. En Energie-Nederland is dus vóór een opt-in van de glastuinbouw.
- Leveranciers van aardgas moeten eind april 2025 de eerste rapportage opleveren aan de Emissieautoriteit. Gezien de grote onduidelijkheden bij het gedeeltelijk uitsluiten van sommige sectoren van ETS2 is deze tijdslijn zeer uitdagend. Zeker omdat de rapportage gaat over het gehele kalenderjaar 2024. Het aardgas dat dan uitgezonderd wordt zal naar alle waarschijnlijkheid niet goed bemeten zijn conform de richtlijn.

Voer zo nodig een correctie achteraf ('ex post') in voor de glastuinbouw

Als het kabinet toch rekening zou willen houden met de specifieke positie van de glastuinbouw of andere sectoren, dan adviseert Energie-Nederland om deze sectoren in het ETS2 onder te brengen maar een correctie

achteraf ('ex post') toe te passen die ingediend kan worden door de glastuinder (of andere ondernemer) zelf. Dit is vergelijkbaar met de indirecte kostencompensatie zoals die geldt voor sommige industriële afnemers van elektriciteit (die vallen al langere tijd onder ETS1). Een dergelijke compensatie is ook gebruikelijk in omliggende landen.¹ Dit maakt de uitvoering voor zowel leveranciers van aardgas als naar verwachting ook voor de Nederlandse Emissieautoriteit aanzienlijk minder complex én maakt dit vergelijkbaar met elektriciteit.

Biedt handelingsperspectief voor de toekomst

ETS2 is een goede prikkel om sectoren te stimuleren tot verduurzaming. Hierbij is het van belang dat huishoudens en bedrijven ook handelingsperspectief hebben. Dat geldt zowel voor de uitvoering van de maatregel (waarbij het eerdergenoemde uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van belang is), als voor de alternatieven die voor handen zijn en gaan komen. Dit vraagt van de overheid dat het afbouwpad van ETS2 minstens gelijkloopt met het opbouwpad van alternatieve bronnen zoals waterstof, groen gas, etc.

¹ <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/subsidieregeling-indirecte-kostencompensatie-ets>